

Gyümölcsöző kapcsolatok az Éltető Balaton-felvidéken

ÚJ MAGYARORSZÁG
VIDÉKFEJLESZTÉSI PROGRAM
2007–2013

DARÁNYI IGNÁC TERV

Európai Mezőgazdasági Vidékfejlesztési Alap:
a vidéki területekbe beruházó Európa

Dörgicse

A község 4 km-re helyezkedik el a Balaton-tól (Balatonakali) a Dörgicsei medencében. A település megőrizte építészeti hagyományait, ápolja műemlékeit, óvja természeti értékeit.

Legmagasabb pontja a Halom hegy, ahonnan páratlan kilátás nyílik a Balatonra és a völgyben fekvő településre. Régészeti kutatások bizonyították, hogy már az őskorban is megjelent az ember ezen a területen. A későbbi idők-ből (újkőkor, réz és bronzkor) sok lelet került elő. A következő telepések közel kétezer éve a rómaiak voltak, akik 3-4 évszázadon át éltek itt. Ettől az idő-től folyik a területen a szőlőtermesztés és a borászat. Írásos dokumentummal bizonyítják, hogy az itt termelt bor római területen is kedvelt volt.

Néhány évszázad múlva a magyarok is letelepedtek itt. Az elmúlt évben honfoglalás kori temető nyomaira bukkantak, árpád kori temető, pedig több helyen is fellelhető.

A középkorban már jelentős település volt Dörgicse. A jelenlegi közigazgatási területen 3 település volt Dergiche néven. De ide tartozott Okulidörgicse, ma Balatonakali és Ság-dörgicse, Ságpuszta. Minden településen épült kőtemplom, a felsődörgicsei a XI. században.

Egyes összeírásokban már 1082-ben is szerepel a falu neve.

A török támadás után a falu elnéptelenedett, de azután újra erőre kapott. 1900 körül a mai területen kb. 1000 ember élt, főleg halászatból és mezőgazdaságból.

Az 1950-es évektől kezdve a lakosságszám egyre csökkent. Először Alsó és Felsődörgicse egyesült, majd a 1,5 km-re levő Kisdörgicse is Dörgicse néven egy közigazgatás alá került. A rendszerváltáskor már csak 300 fő az állandó lakosság. Újabb fejlődés ettől az időtől jellemzi községünket. Kiépült a víz, csatornahálózat, vezetékes gáz, kábel tv, játszóterek, teleház, falugondnoki szolgálat, aszfaltosak az utak, gondozott a település.

Dörgicse ma is híres borászatáról. Jelen van, de fejlődni kell a falusi turizmusnak.

Az idegenforgalmat segíti a minden év július végén rendezendő dörgicsei kulturális napok sorozata. A letelepedést az önkormányzat telkek értékesítésével segíti. Egy 20 ha-os közművesíthető területet értékesítenénk. Itt idegenforgalmi fejlesztésre ad lehetőséget a Rendezési Terv.

Várjuk tehát községünkben történelmünkkel, borainkkal, vendégszeretetünkkel, hozza Isten!

Balatonakali

Mandula, jó bor, vendégszeretet.

A régi halászfalu a Balaton északi partján ma is a falu, és a „környék” horgászainak kedvelt helye. Egykori jellegét még magán viseli a Kossuth utca 1700-as években épült, nádtetős műemlék épületeinek sora. Ilyen épületben található

a Térségi Muzeális Gyűjtemény, amely a falu és környéke jellegzetes emlékeit, eszközeit és életét mutatja be: megtekinthető a Kossuth u. 36-ban a nyári szezonban.

Pár éve útjára bocsátottuk szabadtéri színpadunkat, amely a hangulatos, műemlék utcából nyíló templomtérén található, a műsorra várakozó vendégeknek egyedülálló balatoni panorámát adó, meghitt szeglete településünknek. Itt nyári programjaink sorában népszerű előadók, koncertek vendégeskednek, a folyamatosan fejlesztett és karbantartott kulturális épületében pedig kiállítás kap helyet.

A Balaton körüli kerékpárút településünket is bekapcsolja az egyre népszerűbb kerékpáros mozgalomba, mellyel a környék könnyűszerrel, gyorsan bejárható. Két sétaútvonalunk a falu belső értékeit, épületeit valamint az akali borhoz elvezető műemlék pincékkel szegélyezett.

történelmi értékeket hordozó „borútat” mutatja be.

A nyári szezon főszereplői strandjaink. Az önkormányzat által üzemeltetett fürdőhely mellett a település kempingjei is kínálnak fürdőzési, sátorozási lehetőséget közvetlenül a vízparton. Strandunk gondozottan, virágosítva várja a felfrissülni vágyókat, árnyas fáit, kellemes partját, vize, szolgáltatói és szolgáltatásai egyaránt vendégeink kényelmét tartják szem előtt.

A nyári szezonban strandi „Gyümölcsözőnkben”, játszóház és strandkönyvtár várja a strandolókat. Animátoraink mellett szerdán, szombaton és vasárnap kézműves foglalkozások, szombaton sport foglalkozások színesítik a nyaralás derűs napjait. A környék megismerését, program – és kirándulási lehetőségeket kínálunk még közösségi terünkön, a szomszédos üzlet pedig gyümölcsökkel, frissítőkkel, helyi termékekkel csalogat.

Ne feledje, ha nálunk jár, az akali mandulát sem! Vigyen magával öt szemet, amely jelképezi az egészséget, boldogságot, jólétet, termékenységet és hosszú életet, melyet településünkön járva, nálunk feltöltődve, garantálhatunk

Szeretettel várjuk!

Vászoly

Vászoly, az ezeréves múltra visszatekintő kis község a Balaton-felvidéken, a tótól 5 km-re fekszik, források völgyében, szőlőhegyekkel, erdőkkel körülvéve. A Balaton-felvidéki Nemzeti Park részeként kiemelten védett területei vannak, különösen értékes növény- és állatvilága. Szomszédos települések Balatonudvari, Dörgicse és Pécsely.

A helybéli szájhagyomány úgy tudja, hogy a község nevét Szent István unokatestvéréről Vazulról, Vaszolyról kapta, akinek a környéken voltak birtokai.

Az önkormányzat, az 1993-ban létrehozott Vaszoly Fennmaradásáért közalapítvánnyal karöltve, évente megrendezi a Vaszolyi Nyár kulturális eseménysorozatot, színvonalas szórakozást, kikapcsolódást nyújtva helybelieknek és az itt nyaraló vendégeknek. A június közepétől augusztus végéig tartó programok nagy

népszerűségnek örvendnek, zenei és színházi előadások a víziszínpadon és a templomban, a kiállítások a Galériában és a Mestersegek házában nyaranta sok visszatérő látogatót csalogatnak a községbe.

Az egész évben kedvelt kirándulóhely tiszta kényelmes szállást, szívélyes vendéglátást ajánl magánházaknál. Kicsiny élelmiszerboltjában lehetőséget a napi bevásárláshoz és a szomszédos kocsmájában hűsítő italokat kínál. A Forrástó partján hangulatos, aprócska vendéglő tavasztól őszig kellemes találkozóhely.

Vászoly várja mindazokat, akik értéknek tartják, szeretik, óvják a természetet, értékelik a csendet a jó levegőt, a Balatonhoz közel, de a parti forgatag zajától kissé távolabb szeretnének pihenni, kikapcsolódni, kulturáltan szórakozni.

Nagyvázsony

Nagyvázsony különleges fekvésű, csendes, gondozott, közel 1800 főt számláló Balaton-felvidéki település a Veszprém-Tapolca főútvonal mellett, amelyet északon a 600 méterre magasodó Kabhegy, délen a Balaton-felvidék dombjai határolnak. A település első írásos említése a tatárjárás idejéből való. Mátyás király a birtokot a várral együtt 1472-ben Kinizsi Pálnak adományozta.

A Kinizsi-vár ma is sok látogatót vonz falunkba. Izgalmas történelmi látványosság minden korosztály számára, egész évben kínál programokat az érdeklődőknek. Információ: www.kinizsivar.hu
Településünk bővelkedik épített emlékekben, festői környezete, látnivalói, rendezvényei remek kikapcsolódást ígérnek az ide látogatóknak. Érdeemes ellátogatni a közeli Szent Mihály Pálos Kolostor romjaihoz. Postamúzeumban a faluképi jelentőségű, műemlék épületben 1968 óta láthatóak hírközlés-történelmi kiállítások. Tarsoly László kovácsmester magánmúzeuma 2003 óta üzemel az 1970 óta folyamatosan működő kovácsműhely

mellett. A hagyományos eszközökkel berendezett múzeumba ki is próbálhatják a kovácslás hagyományos technikáját és készíthetnek maguk is kovácsoltvas tárgyakat az érdeklődők. A szabadtéri néprajzi kiállítóhelyként működő, utolsó tulajdonosáról Schumacher-háznak nevezett épület 1825-ben épült, tisztaszobájában ma helytörténeti kiállítás látható, többi helyisége korabeli bútorokkal, használati eszközökkel berendezett. A lakóházzal szemközti istállóban egy nagyvázsonyi rézműves-dinasztia utolsó képviselőjének, Pintér Rudolf rézművesnek teljes szerszámkészlete látható.

Nagyvázsonyban tenispálya, horgásztó, lovaglási lehetőség, több játszótér, park, éttermek és különböző szálláshelyek szolgálják a hozzánk érkező vendégek kikapcsolódását, pihenését. Évente több hagyományos nagyrendezvényt szervezünk, melyre várjuk a térségből érkezőket.

Információ: www.nagyvazsony.hu

Mencshely

Mencshely- amely megközelíthető akár Nagy-
vázsony, akár a Balaton felől Dörgicsén keresz-
tül - ahonnan szemünk elé tárul Halom hegy
pincesoros oldala és a halomi kilátó, ahonnan
gyönyörű kilátás nyílik a környező hegyek-
re- Hegyestűre és a Balatonra./a kilátó és hoz-
zá vezető út jelenleg felújítás alatt van/ A ki-
látó alatt található a régi bazalt kőbánya, ami
látványosságnak is megkapó és igazi túra út.
Halom hegy oldalában a kilátó alatt van a hegy
legöregebb pincéje, mely megközelíthető a kilátó

felől is. A pincesorok között kiemelkedő pincészet az Izsó László pincéje, valamint a Kiscsutorás vendéglő, ahol terített asztalok várják a betérő vendégeket. Megközelíthető gyalogosan, kerékpárral és akár autóval is.

A faluba leérve a központban található a falumúzeum, melyben állandó helytörténeti – kézműves és háztartási emlékek vannak kiállítva. Valamint a helyi asszonyok, lányok vert csipkéi kerülnek bemutatásra. /Igény esetén csoportoknak foglalkozás keretében is/. Az evangélikus templom udvarán található a „Gálya rab” emlékmű. Az evangélikus parókia épülete a Kossuth emlékhely amely otthont adott a bujdosó Kossuth gyermekeinek.

Csemfán szabadidő parkot alakítottunk ki –mely a falunapnak is az egyik színhely- sütésre, főzésre szabadidő kellemes eltöltésére sportolásra ad helyet ahol az eső elöl két beálló helyet építettek társadalmi munkában. Pályázat megvalósítása folyamatban van ami a Kerékpár központ és bringa élménypark-Panoráma Kerékpár út- valamint a Vulkánkert geológiai tanösvény /Zánka és Mencshely között/

A BAZSI GYÜMÖLCS

SZÍVBŐL AJÁNLJUK

NEKED ÉS

GYERMEKEDNEK

Tudtad, hogy a Bazsi alma különleges íz világának köszönhetően az 1950-es években még az élelmiszeripari világkiállításon is szerepelt, ahol az angol királynő is kóstolhatta? Itt az ideje, hogy Te is megkóstold e táj egyik legnemesebb gyümölcsét!

Bazsiban, az 500 fő alatti lakosságszámmal bíró kis településen 2005-től az önkormányzat és a Bazsalma Vidékfejlesztési Egyesület vezetésével indult el az őshonos tájjellegű almafajták megmentése, visszahonosítása. A településen fellelhető tájjellegű almafajták nagyon változatosak, zamatosak, különböző színűek, nagyságúak, felhasználásúak. Érésü idejük széthúzódó, felhasználási lehetőségük gazdag: pálinkát, gyümölcslevet, befőttet, lekvárt, süteményt, ecetet, aszalmányt, és egyéb napjainkra jellemző ínycsiklandókat pl. müzlit készítenek belőlük. Keresse a strandon is a Bazsi kertek tájjellegű almalevét! Az almalevé tartósítószer, ízfokozó, színezéket, aromát nem tartalmaz, almát viszont 100%-ban. A bazsiak a nem szűrt alma mellett tették le a voksot, hogy az alma lehető legtöbb zamat és vitamintartalma benn maradjon a 100%-os almalevében. Ha a poharadban kis ülededett „valamit” találsz, ne ess kétségbe, az is csak alma, de azt a nagyipari jellegű gyümölcslevegőgyártás során kiszűrjük a nedűből, csökkentve annak beltartalmi értékét!

További Bazsi termékek: méz, baromfi, tehénsajt, kecskesajt, gesztenye, alma, csuhétermékek, egyedi készítésű cipő-csizma, fa, doboz

Keress az interneten Bazsit - www.bazsi.hu - és az oldalon a Bazsi kertek gyümölcsseit.

Szeretettel üdvözlünk a Bazsi termékek fogyasztói között

Bazsi Község Önkormányzata és a település lakói